

Rovarász Híradó

A Magyar Rovartani Társaság tájékoztatója
75. szám, 2014. szeptember

Tartalom:

Rovarász kortársaink — MRT-hírek — Hirdetés — Rövid hírek
Könyvismertetés

Rovarász Híradó

a Magyar Rovartani Társaság
negyedéves tájékoztatója

A tájékoztatóban megfogalmazott vélemények nem minden esetben tükrözik a Szerkesztőbizottság és a Magyar Rovartani Társaság vezetőségének álláspontját.

A Rovarász Híradót alapította 1989-ben: Nagy Barnabás

Felelős szerkesztő: Haltrich Attila (HA)

Szerkesztőbizottság: Balázs Klára (BK), Jenser Gábor (JG), Mészáros Zoltán (MZ), Merkl Ottó (MO), Nagy Barnabás (NB), Rozner István (RI), Szalóki Dezső (SzD), és Szócs Gábor (SzG).

Szerkesztőség:

BCE, KeTK, Rovartani Tanszék,

1118 Budapest, Ménesi út 44.

Telefon: 4826219

drótposta: attila.haltrich@uni-corvinus.hu

Magyar Rovartani Társaság (MRT)

1088 Budapest, Baross utca 13.

www.magyarrovartanitarsag.hu

A Magyar Rovartani Társaság célja és feladata a rovaran általános művelése, elsősorban a magyarországi rovarvilág kutatása és vizsgálata, valamint a rovarani ismeretek terjesztése.

Elnökség (2014)

Elnök: Vig Károly

I. alelnök: Merkl Ottó

II. alelnök: Szócs Gábor

Titkár: Puskás Gellért

Előadásszervező titkár: Koczor Sándor

Szerkesztő: Merkl Ottó

Pénztáros: Szalóki Dezső

Ellenőr: Balázs Klára

Jegyző: György Zoltán

Ülések – a nyarat kivéve – minden hónap harmadik péntekén a **BCE Kertészettudományi Karán, az „E” épület E/2 termében (Budapest XI., Ménesi út 45), délután 4 órakor.**

Illusztráció

Címlapon: **földi poszméh** (*Bombus terrestris* L., 1758, Hymenoptera: Apidae), a **2014-es Év Rovara**, fotó: Vera Buhl, 2010

Hreblay Marcit 1988. december elején mutatták be nekem, amikor a Kertészeti Egyetem Rovartani Tanszékére kerültem. Ő már akkor, mint doktorandusz volt ott (a tanszék első doktorandusza!), egy kis szobában, éppen a tanszéki lepkegyűjteményt újította fel, cserélte ki a fél évszázados parafát polietilénhabra (polifoamra).

Már ekkor feltűnt hatalmas munkabírása, amit célirányosan csak a lepkészet szolgálatába állított. Emlékszem, kiadott egy elvégzendő feladatot a fiatal laboráns-lánynak, azzal, hogy ha azt elvégzi, azonnal hazamehet. Közben, titokban lemérte, hogy a feladat mennyi időt vett igénybe, majd másnap 2× annyi feladatot adott, hiszen az pont belefért a lány munkaidejébe... Csakhogy nem mindenki bírta ezt az iramot.

Egyszer mesélte, hogy másnap reggel repül Mongóliába lepkészni (nagyon olcsók voltak 1989-ben a repülőjegyek!) és ezért egész éjjel lepkéket fog preparálni, hiszen a hosszú repülőút során úgyszólván ki tudja majd aludni magát.

Évek teltek el, hogy alig láttuk egymást, csak a hírek érkeztek, hogy hatalmas gyűjteményt hozott létre, megél a lepkészetből, sőt, már a második házat építi. Sokszor emlegette, még doktorandusz korában, hogy mennyire tetszenek neki az ázsiai (kínai) nők. Aztán 2000 körül összefutottunk a budaörsi benzinkútnál, az autójában egy mandula-szemű lány ült. Gondoltam is magamban, hogy lám, csak sikerült neki minden... Akkor láttam utoljára.

HA

Rovarász kortársaink

Dr. Bornemissza György emlékére

(Baja, 1924. február 11. – 2014. április 10., Hobart, Tasmania).

Szorgalmas, a természettudománynak és környezetvédelemnek szentelt életének 91. évében, a tasmániai Hobartban elhunyt dr. Bornemissza György.

Bizonyos szomorúsággal kell konstatálnunk, hogy úgy az ausztráliai magyarság, mind a hazai kollégák köreiben nem volt igazán ismert, s munkásságáról sem sokan tudtak részleteket. Ezt a hiányt igyekszem valamelyest csökkenteni – ha nem is tudom igazán pótolni – az alábbi rövid megemlékezéssel.

Bornemissza György 1924-ben, Baján született. Már gyermekkorában lelkes érdeklődéssel gyűjtötte és tanulmányozta a bogarakat. Mint ahogyan ez már szokásos az ifjú rovarászoknál, minden lehetőséget felhasznált, hogy közelebb kerülhessen a kor elismert

entomológusaihoz és természetesen a budapesti Természettudományi Múzeumhoz.

Egyetemi tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetemen kezdte, de a háború után Ausztriába menekült, ahol az Innsbrucki Egyetemen doktorált 1950-ben. Hamarosan háta mögött hagyta Európát, és 1950 decemberében kivándorolt Ausztráliába. Itt először a Nyugat-Ausztráliai Egyetem zoológiai tanszékén dolgozott. Rögtön a kezdeti időkben megfigyelte, hogy az ausztráliai legelőkön – az európaiakhoz viszonyítva – rendkívül sok a trágya, melyet az itteni ganéjtúró bogarak nem kedvelnek. Annál inkább szerették a sok tehénlepényt a legyek, kiváltképpen az ausztrál bozótlegyek, itteni nevükön „bush flies” (*Musca vetustissima*) és rokonaik. Aki itt él vagy valaha ide látogatott, az nagyon jól ismeri ezt a kellemetlen rovar, amely megkeseríti az ausztrál vidéki életet. Csípni ugyan nem csíp, de mivel általában tömegesen lép fel, rendkívül kellemetlen, orrba, szembe, fülbe hatolva kényszeríti az embert, hogy arca előtt hessegesse őket szüntelen. Ezt a jellegzetes, legyintő mozdulatot „ausztrál üdvözlésnek” nevezte el a népi humor. Mivel a légy lárvái főként tehéntrágyában fejlődnek, gyakran egészségügyi problémákat is okoz, főleg a szalmonella terjesztésével. S hogy milyen szapora jószág, azt a következő adattal lehet illusztrálni: egyetlen tehénlepényből akár 3000 légy is „teremhet” alig két hét leforgása alatt!

Nos, dr. Bornemissza jóvoltából Ausztrália számos területén már csak az idősebbek elbeszéléseiből ismerik az „ausztrál üdvözlés”. Honfitársunk ugyanis szinte életcélul tűzte ki maga elé, hogy hasznosítsa az irdatlan mennyiségű, parlagon heverő trágyát, s ezzel párhuzamosan csökkentse a legyek szaporodását. Az őshonos ausztrál ganéjtúró bogarakkal nem ment sokra, azok az erszényesekkel párhuzamosan járták be a törzsfajlás útját, és

szinte kizárólag azok trágyájával éltek. Külföldi segítségre volt szükség. Dr. Bornemissza megérkezése után három évvel már munkatársa lett Ausztrália legrangosabb tudományos intézményének, a CSIRO-nak. Kutatómunkáját az ausztrál legelőkre összpontosította, s hamarosan kidolgozott egy programot, melynek alapvető része afrikai és európai ganéjtúró bogarak betelepítése volt.

Elutazott a dél-afrikai Pretoriába (ahol dr. Endrődy-Younga Sebővel is együttműködött) majd Európába és mintegy 9 évnyi munka eredményeként, 1968 és 1984 között összesen 43 tengerentúli ga-

néjtúró bogárfajt telepített Ausztráliába. Ezeknek több mint fele sikeresen el is szaporodott, és az elvárásnak megfelelően azóta is “takarítják” az ausztrál legelőket. A bogarak beássák a trágyát a talajba, s ezáltal javítják a legelőket, valamint megvonják a tenyésztápot a legyek-től, melyek csak a felszínen található lepényeket kedvelik. Dr. Bornemissza munkájával sokmillió dollárnyi hasznot hozott az ausztrál mezőgazdaságnak/állattenyésztésnek.

A legelőjavítással párhuzamban kitartó lelkesedéssel folytatta koleopterológus (bogarász) munkáját nyugalomba vonulása után is. Ennek a munkának legkiemelkedőbb eredménye lett a “Bornemissza Gyűjtemény”, mely a Föld bogárfaunájának legszebb elemeit foglalja magába. A több tucatnyi tárlót megtöltő, igen értékes gyűjteményt a canberrai Nemzeti Rovargyűjteménynek (ANIC) ajándékozta. A tudományos és esztétikai szempontok szerint megalkotott gyűjtemény vándorkiállítás-ként, évtizedek óta járja Ausztráliát. A természetvédelemből is kivette részét, jó néhány évi kutatómunkája eredményeként sikerült előmozdítania Tasmánia erdeinek védelmét. Utolsó nagy projektje egy szintén nagy és értékes bogárgyűjtemény összeállítása volt, melyet a hobarti Tasmanian Museum and Art Gallery-nek ajándékozott.

Munkássága elismeréseként dr. Bornemissza György számos kitüntetést kapott, melyek legmagasabbika az Order of Australia Medal.

Hangay György, Ausztrália

MRT hírek

A Magyar Rovartani Társaság 2014. évi kirándulását június 13-15. között, ahogy eddig is,

Fotó: Both Vera

Esti szalonnasütés táborozás mellett.

hoz szükséges fa beszerzésében Nyíró Sándor nyugalmazott erdész és fia saját terepjárójával és kellő terepismerettel segített a szervezőknek. A fa felvágása, a levesbe való elkészítése szintén

Szabóky Csaba szervezte és vezette. A helyszín a Börzsönyben, a Királyréti Erdei Iskola volt. A kirándulás 29 résztvevője a Duna-Ipoly Nemzeti Park teljes épületkomplexumát „bitorolhatta” Takáts Margit intézményvezető rugalmas, baráti gesztusának jóvoltából. A rendkívül igényesen kialakított és fenntartott környezetben kényelmes, komfortos elhelyezés jutott mindenkinek.

Pénteken délben az érkezőket bográcsban készített gulyásleves várta, melynek elkészültét kétszeresen is komoly munka előzte meg. A főzés, illetve a szombat esti szalonnasütés tűzrakásá-

kollektív munkát igényelt. Az érkezőket hagyományosan üdvözlőtallal fogadta a táborvezető, a táborigazgató felvonása után a só és a kenyér pedig az ebédlőasztalokon várta őket. Az idő és a hely alkalmas volt arra, hogy a gyűjteni vágyók akár a környéken is számos lehetőséget keressenek és találjanak nappali és éjszakai gyűjtéseikhez. Szabadban és zárt helyen egyaránt bőségesen volt hely ismerkedésre, beszélgetésre, tapasztalatcserére. Voltak, akik a látogatóközpont mellett induló Királyrét tanösvényen a környék változatos élőhelyeire hagyták magukat vezetni.

Fotó: Both Vera

a környék változatos élőhelyeire hagyták magukat vezetni.

Szombaton reggel az ébredéshez közös kávé és tea járt. Az elkövetkező kirándulás útvonalán Nyíró Sándor igazi kulcsárként kezelte azokat a sorompókat, melyek megnyitották nekünk az utat a Nagy-Hideghegyre. Kilenc személyautóval

Zászlólevonás, "Jövőre veletek ...de nem ugyanitt...."

valamennyien fel tudtunk menni a turistaházhoz. A környéket kiválóan ismerő erdész itt szívesen mesélt a

tájról. Az időjárás tökéletes volt egy nappali, magashegyi gyűjtéshez, néhányan pedig vállalkoztak a túrára: megjárni a Csóványost. A közös visszatérés, a gyűjtött anyagok

megtekintése után a kialakított tűzrakóhelyen máglyából parazsat termett az idő, így aztán sötétedés felé szalonna, hagyma és virsli sütése egészítette ki a borozgatást, sörözgetést.

A vasárnap reggeli ébredéshez ismét segített a közös kávé és tea, majd Szabóky Csaba „levonta” a táborzászlót. Akinek még kedve és ideje volt, az belépődíj nélkül megtekinthette a Királyréti Erdei Iskola előcsarnokát, mely nemrégiben látogatóközponttá alakult: információs pont létesült, digitális túraútvonal-tervezővel és ajándékbolttal. A földszinti nagyteremben berendezett érdekes, interaktív kiállításon pedig a Börzsöny lakóival ismerkedhetett meg.

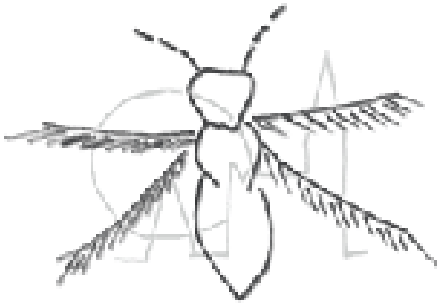
A Duna-Ipoly Nemzeti Park kedvezményes áron biztosította számunkra a szállást, ezért cserébe minden gyűjtő a látott (elsősorban védett) fajokról (pontos lokalitással!) listát ad le, melyeket Szabóky Csaba gyűjt össze.

Both Vera, Budapest

Hirdetés

Egzotikus bogarak – Eladó kb. 1100 egzotikus bogár a világ minden részéből. A bogarak preparálva, felcédulázva és meghatározva kerülnek eladásra több családból. Érdeklődni lehet a (06-1)-208 3152 telefonon vagy az irozner@gmail.com e-mail címen.

Rövid hírek

Beszámoló a 4. Palearktikus Thysanoptera Szimpóziumról.

A háromévenként rendezésre kerülő „Symposium on Palaearctic Thysanoptera”-t 2014-ben Bécs fogadta be. A rendezvény szeptember 8-11. között zajlott BOKU egyetemén (Universitas für Bodenkultur Wien). Több ország tripszszakutói voltak jelen egész Európán át Ázsiáig, sőt még Új-Zélandról is jöttek. Szép számmal képviseltették magukat a magyarok is, a 30 előadásból 7 magyar vonatkozású volt (előadók: dr. Jenser Gábor, dr. Fail József, dr. Szénási Ágnes, dr. Orosz Szilvia, Farkas Péter, Reiter Dániel), a 7 poszter közül pedig 1 (Sojnóczki Annamária). Az egész napos előadások mellett kirándulást is szerveztek az osztrák kollégák, a Bécestől 14 kilométerre lévő Bisamberget látogattuk meg, ahol H. H. Karny neves taxonómus nyomdokába léphettünk, hiszen ő a múlt században ezen a helyen gyűjtött és írt le több tripszfajt. Végül Bécs városában is tettünk egy rövid sétát helyi idegenvezetéssel. A konferencia zárónapján a lengyel kollégák örömmel hívták meg a társaságot Krakkóba, a 2017-es szimpózium következő helyszínére. <http://thripssympvienna2014.boku.ac.at/>

Sojnóczki Annamária, Budapest

Bukovinai Rovarásztábor, 2014. július 20 – 27. Hogy miként jutott eszembe pont Bukovinába szervezni az idei táborozást?

Fotó: Haltrich Attila

**A Ráró-menedékház, a Fejedelemasszony-szikláiról fotózva. Hát-
térben a Gyamaló-csúcs (1858 m)**

térképét, és végignéztem, hol nem jártunk még eddig... Megakadt a szemem a Ráró-Gyamaló (Raräu-Giumaläu) hegységen és emlékeztem rá, hogy mintha nagy apollólepkéről is lenne onnan

Nagyon egyszerűen ment a dolog: elővettem a Keleti-Kárpátok

adat... Az igaz, hogy kicsit messze van (650 km!), de mészkőből áll, és ami a legfontosabb, van egy 100 férőhelyes menedékháza 1500 m-en.

A szervezést is korán, már márciusban elkezdtem. Idén is rekordidő alatt „megteltünk”, sőt, volt, hogy 70 fölé is kúszott a jelentkezők száma, pótlistákat kellett nyitnunk. De aztán, ahogy telt az idő, különböző okok miatt, végül a megszokott 64-en indultunk el táborozni, ahogy rendszerint. Ebből 40-en a busszal, 24-en személykocsival.

Az időjárással kapcsolatban volt egy olyan érzésünk, hogy „Máramarosban és Bukovinában mindig esik az eső...”. Nem sejtettük, hogy itthon is folyamatosan esik, hogy az elmúlt évtized egyik, ha

Fotó: Haltrich Attila

Csonortkén a Ráró-csúcs alatti réten.

nem „a” legcsapadékosabb nyarát fogtuk ki. És így utólag, kielemezve, hiába csak másfél nap volt tényleg esős az időjárás, a vizes fű, a meg nem száradó bakancsok nedves érzést hagytak bennünk. Rovarokkal nappal, a kirándulásaink során viszonylag kevéssel találkoztunk, de az este felállított lámpákra annál több jött (lásd a beszámolókat az írás végén). A kételtűek, hullók közül érdemes megemlíteni a kárpáti götét (*Lissostriton montandoni*), a keresztos viperát (*Vipera berus*) és a nagy számban előforduló elevenszülő gyíkot (*Zootoca vivipara*). A látott számtalan kárpáti növényfaj közül a havasi gyopárt emelném ki, amiről sikerült számos jó felvételt is készítenünk, annak ellenére, hogy már csak meglehetősen nyaktörős helyeken található. De botanikusaink jóvoltából, nem volt olyan növény, amit ne határoztunk volna meg sétánk során (Höhn Mária és Barabási Sándor majd a táborozásról szóló rovarozási ülésen fog tartani erről beszámolót). Megint sok volt a gomba, akár csak 4 éve, a Radnai-havasok tövében. Vittünk is haza kosárszám, igaz, legfeljebb a fele bírta ki az utazást.

Buszos kirándulásaink során három kolostort látogattunk meg, a Moldovița-it, Sucevița-it és Bogdana-t, előbbi kettő a Világörökség része. De útba ejtettük az egyik bukovinai székely falut (Fogadjisten) is, ahol már sajnos csak két kopjafa utal az egykori alapítókra. Eljutottunk egészen a szucsávai várhoz is, és Dornavátrára, a Monarchia századfordulós, kedvelt üdülőhelyére, ahol a parkban mókusok veszik ki az ember kezéből az összeütögetett diót.

Felkerestük Románia legnagyobb tőzeglápját Poiana Stampei község határában, és botanizáltunk, rovarásztunk a Borgói-havasok még érintetlen kaszálóján.

A táborozás helyére történő utazás során megálltunk Aranyosmeggyes központjában, a Lónyay-kastély romos épületénél, a szaploncai „Vidám Temetőnél” és az Iza-völgyi kolostorkomplexumnál (Barcánfalva). Hazafele menet pedig nem hagyhattuk ki a Borgói-hágóra épített Drakula Kastélyhotelt, Beszterce főterét az evangélikus templommal (a legmagasabb Erdélyben!) és a híres, XV–XVI. századi lábas házakkal. De szakítottunk időt az Erdélyi Mezőség szélén épült XII. század végi,

nemrég restaurált harinai templomra is, és az onnan nem messze található Cserhalmi-dombra, ahol 1068-ban, László herceg („Szent László”) legyőzte a kunokat (úzokat?)...

Fotó: Haltrich Attila

Dr. Höhn Mária a lápi növényekről tart bemutatót.

Táborozásunk képeit az alábbi linkekre kattintva megtekintheti:

<https://picasaweb.google.com/114797008763998464495/BukovinaiRovarasztabor2014Julius202122>
<https://picasaweb.google.com/114797008763998464495/BukovinaiRovarasztabor2014Julius2324>
<https://picasaweb.google.com/114797008763998464495/BukovinaiRovarasztabor2014Julius252627>
https://picasaweb.google.com/114797008763998464495/RovarasztaborBukovina_VargaAkosKepei2014

HA

Mindenképp érdekes zsákmánnyal kecsegtet, ha az ember magashegyi mészkövön lepkészhet.

Bár a nappali lepkék csupán a leggyakoribb fajokkal, köztük több szerencsenlepke fajjal (*Erebia*) képviseltették magukat, az esténként meggyújtott higanygózlámpák számos izgalmas éjjelilepkét csaltak a lepedőre. Több jellemzően magashegyi állat, mint például a hamvas földibagoly (*Rhyacia simulans*), a (hazánkban nem élő, így magyar névvel nem rendelkező) *Epipsilia grisescens*, a *Standfussiana lucernea* vagy a *Xestia speciosa* mellett szép számban képviseltette magát a szintén magashegységi élőhelyekre jellemző *Hadena caesia* szegfűbagoly is, amely Magyarországon nem él, és még Erdélyben is ritkának számít.

Kifejezetten izgalmas volt a kissé semmitmondó nevű, de annál ritkább szegélyes földibagoly (*Dichagyris musiva*) több példányával találkozni, és még a szintén jó fajnak számító cifra földibagoly (*Rhyacia lucipeta*) egy példánya is felbukkant a szállás bejáratának fénycsöve alatt.

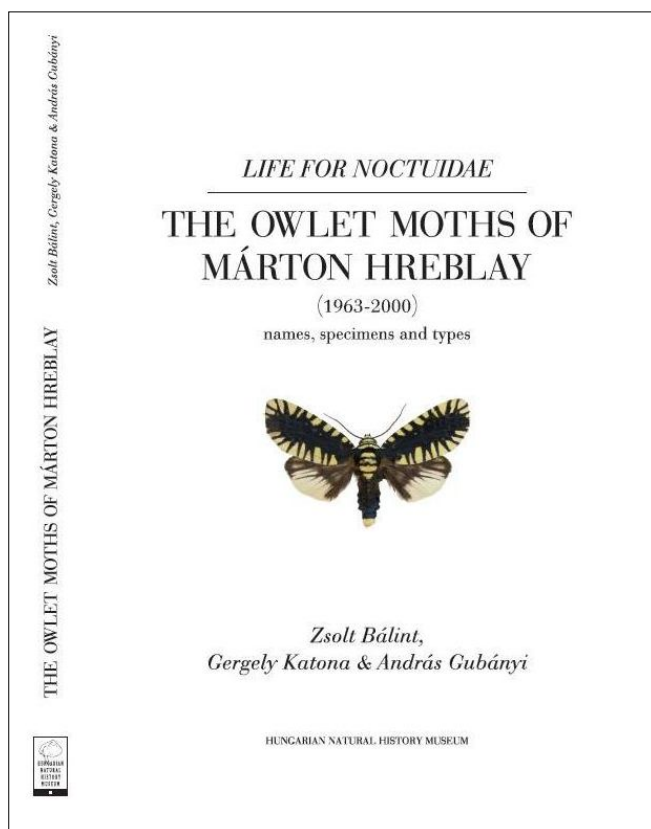
A magashegyi aranybagolyok, így például a sötét aranybagoly (*Autographa pulchrina*), az aranyfoltú aranybagoly (*A. bractea*) vagy a szürke fenyő-aranybagoly (*Syngrapha interrogationis*), bár előke-rülésük nem volt szokatlan, szépségükkel rendszeresen színesítették az esti lepkészéseket.

Dobos János, Budapest

A szállásunkról könnyen elérhető, 1500-1600 m magasan végighúzó, tagolt Ráró-hegygerinc mentén sok tanulsággal szolgált a bogárvilág tanulmányozása. Tartani lehetett tőle, hogy a gyorsan kiszáradó mészköves felszíneken szegényesebb lesz a futóbogár-népesség. Ez annyiban be is igazolódott, hogy kövek alatt és általában a talajon, szinte kizárólag az északi kitettséű lejtőkön lehetett állatokat találni. Ez utóbbiért vélhetően az itt is komoly károkat okozó, már vagy három éve tartó szárazság okolható. Futrinkákkal alig találkoztunk, s még a Kárpátokban mindenféle gyakori *Carabus linnei* és *C. auronitens* fajoknak is csak egy-egy példányát fogtam. A magashegyi legelő-kön érdekességként előkerült a *C. sylvestris* néhány egyede. Leginkább a fenyvesekre jellemző erdőlakó gyászfutók (*Pterostichus foveolatus*, *Pt. jurinei*, *Pt. unctulatus*) voltak gyakoriak a kövek alatt és a talajcsapdáknál. Több *Trechus*-faj került elő, nagy egyedszámmal, amelyek között a későbbi feldolgozás remélhetően értékes, magashegyi fajokat tár majd fel. A montán közfutók (*Amara erratica*, *A. schimperi*, *A. misella*) ugyan nem nagy számban jöttek be, de mindenképpen értékes leletnek számítanak. Nem kevésbé jelentős a *Leistus piceus* számos egyede az anyagban, főleg e faj alfajainak elterjedése tekintetében. Nagyobb patakok nem voltak a bejárt területen, így a listáról lemaradnak a vízpartokra jellemző, fajgazdag *Bembidion* genusz képviselői; csupán néhány közönséges faj kevés egyedét fogtam. A Kárpátokban gyűjtött futóbogarak között mindig kitűnő szívesfutók közül csak a *Nebria rufescens* és a *N. jockischii* került el. A növényevő fajok meglehetősen alulreprezentáltak a gyűjtött anyagban, ami jórészt a mostoha időjárási körülményeknek tudható be. A rostált és kopogtatott viszonylag fajgazdag apró ormányosbogarak között remélhetőleg e vidékre különösen jellemző, értékes fajok is akadnak.

Dr. Tallósi Béla, Szolnok

Könyvismertetés

Bálint Zsolt, Katona Gergely & Gubányi András, 2014: A life for Noctuidae – The Owllet Moths of Márton Hreblay (1963-2000): Names, specimens and types. Hungarian Natural History Museum, Budapest, 270 pp, ISBN 978-963-9877-19-1.

Dr. **Hreblay Márton** (1963-2000) a ma már klasszikusnak számító XIX. századi úttörő expedíciók és a tudományos feldolgozás hagyományait követve indult el a lepkészet ösvényén. Negyven gyűjtőúton vett részt, és legalább ugyanennyit finanszírozott. A gyűjtőutak elsődleges célja a meglátogatott vidékek nagylepke-faunájának kutatása volt. Az expedíciót Frivaldszky Imre (1799-1870) nagy magyar elődjéhez hasonlóan önmaga tervezte, szervezte és támogatta anyagilag.

A magyar faunakutatásban „hagyományosnak” számító balkáni és kisázsiai vidékeken túl többször eljutott Mongóliába, Üzbegisztánba és Türkmenisztánba is. Eközben megvédte doktori dolgozatát, és a Magyar Tudományos

Akadémiától megkapta a „biológiai tudományok kandidátusa” minősítést is. 53 művet publikált, ezek között több szakkönyv társszerzője is volt. Életének utolsó szakaszában pedig a Himalája vidékén olyan helyekre vezetett vagy küldött expedíciókat, amelyek éjszakai lepkefaunája addig a

tudomány számára többnyire ismeretlen volt: Nepál, Pakisztán, Kína (Tibet) és Thaiföld. Ez utóbbi országban hunyt el 37. születésnapjának előestéjén, tragikus autóbaleset következtében.

Lepkészeti tevékenysége során kiemelkedő értékű és tudományos jelentőségű magángyűjteményt épített. Ez közel 1000 üvegfedelű tárlóból áll, 141.000 lepképéldányt tartalmaz. Ennek igen fontos része a Noctuidae családot képviselő referenciagyűjtemény, ami több ezer típuspéldányt is tartalmaz, főként általa leírtakat. Cikkeiben és könyveiben 604 új fajcsoport- és 28 új genuszcsoportnevet vezetett be tudományba. Nem túlzunk tehát, ha azt írjuk: ezekért a lepkékért, ennek a családnak a kutatásáért adta oda életét – időt és pénzt, sokszor emberi kapcsolatokat sem sajnálva.

Fotó: György Zoltán

Tragikus halála után több mint tíz évvel gyűjteménye a Magyar Természettudományi Múzeumba (MTM) került letétbe. A gyűjtemény tudományos szempontból legértékesebb részét, az Éjencfélék vagy bagolylepkek (Noctuidae) szakgyűjteményét 2012 januárban kezdtük katalogizálni. A kézirat idén nyáron került nyomdába, és július végén jelent meg. A könyvben 96 országból származó közel 125 ezer példányt katalogizáltunk. Ez a rengeteg lepke több mint öt és félezer taxont képvisel, köztük 316

névhordozó típus található, amelyeket színes táblákon ábrázoltunk is. A könyv elkészítésének fő indoka azt volt, hogy a Hreblay-gyűjtemény minél előbb látogatható és kutatható legyen, mivel ehhez az örökösök egyik feltételül szabták a katalógus megjelentetését. Bízunk benne, hogy a feladatot megoldottuk, és ez a hallatlanul érdekes és gazdag gyűjtemény hamarosan sok kutatót vonz majd a Magyar Természettudományi Múzeumba.

A könyvből 200 példány készült. Megrendelhető a Magyar Természettudományi Múzeum Könyvtárától (1083 Budapest, Ludovika tér 2–6., email: szalai@mttm.hu). Ára: 6000 forint.

Bálint Zsolt és Katona Gergely, Budapest
<http://lepkeskonyvek.blog.hu/>